Opetus- ja kulttuuriministeriö

OPETTAJANKOULUTUSFOORUMI: OPETTAJANKOULUTUKSEN KEHITTÄMISOHJELMA JA KEHITTÄMISHANKKEET

Opettajankoulutusfoorumi on osa Osaamisen ja koulutuksen kärkihanke 1:tä. Foorumin tehtävänä on uudistaa opettajien perus- ja täydennyskoulutusta. Osana kärkihankkeen toimenpiteitä foorumi on laatinut opettajien perus-, perehdyttämis- ja täydennyskoulutuksen keskeiset linjaukset kokoavan kehittämisohjelman. (Ohjelman tavoitteet: linkki www-sivuille)

Opettajankoulutuksen kehittämishankkeet käynnistyvät syksyllä 2017 ja niiden etenemistä arvioidaan loppusyksystä (väliarviointi) ja keväällä 2018. Arvioinnin tavoitteena on selvittää, miten hankkeet ja niissä kehitetyt toimintamallit, toimintatavat tai oppimateriaalit (myöhemmin toimintamalleilla tarkoitetaan kaikkia näitä) vastaavat Opettajankoulutuksen kehittämisohjelmalle asetettuihin tavoitteisiin. Toimintamalli voi olla esimerkiksi uusi tapa toimia yhteistyössä tai uusi tapa toimia uuden oppimateriaalin avulla. Arviointia varten kerätään tietoa hankekoordinaattoreilta ja hankkeisiin osallistuvilta opettajankouluttajilta, opettajilta, opettajaopiskelijoilta sekä koulutuksen järjestäjiltä ja muilta sidosryhmiltä.

KORKEAKOULUJEN OPETTAJANKOULUTUKSEN KEHITTÄMISHANKKEIDEN ARVIOINTI

Tämän väliarvioinnin on tarkoituksena tukea hankkeita oman toimintansa raportoinnissa Opetus- ja kulttuuriministeriölle (OKM) ja sen tuottamaa tietoa hyödynnetään päätettäessä hankkeiden loppurahoituksen maksatuksesta.

Hankkeiden arvioinnin tavoitteena on selvittää, missä määrin kehittämisohjelman tavoitteet ovat toteutuneet ja kehitetyt toimintamallit otettu käyttöön. Keskeisiä arvioinnin näkökulmia ovat:

1. Mitä opettajankoulutuksen toimintamalleja on kehitetty ja miten ne auttavat kehittämisohjelman tavoitteiden saavuttamisessa?
2. Millainen toiminta on edistänyt toimintamallien kehittämistä ja käyttöönottoa ja integroitumista osaksi opettajien perus-, perehdyttämis- ja täydennyskoulutusta?
3. Miten näitä malleja on kehitetty tutkimusperustaisesti?

Hankkeiden etenemistä seurataan ja arvioidaan *kehittävän arvioinnin* periaatteiden mukaisesti. Hankkeet ovat hyvin erilaisia ja osassa hankkeita toimitaan vain vähän opettajankouluttajien tai opettajien kanssa. Tarkoituksena on, että hankkeiden johtajat ja hankkeiden toimijat arvioivat, missä määrin toiminta on ollut esimerkiksi tavoitteellista, vuorovaikutteista ja tilannesidonnaista. Ammatillista kehittymistä tukevissa hankkeissa arvioidaan, missä määrin ne ovat auttaneet opettajankouluttajia ottamaan käyttöön uusia toimintamalleja.

Arviointitiedon avulla tunnistetaan hyviä ja vaikuttavia hankkeita, mutta myös sellaisia toimintatapoja, jotka eivät ole tuloksellisia. Arviointitietoa käyttävät hyväksi hankkeiden vastuuhenkilöt, opettajankouluttajat, koulutuspolitiikan kehittäjät ja toteuttajat sekä opettajankoulutusfoorumin aktiiviset toimijat.

Arviointi on aina suhteessa tavoitteisiin ja linjauksiin. Opettajankoulutuksen kehittämisohjelman keskeiset linjauksiin voi tutustua OKM:n sivuilla http://bit.ly/2wptjjM

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Hankkeen itsearviointilomake (luonnos 27.9.2017)

Lomakkeen täyttävät hankkeen johtaja ja hankkeen aktiiviset kehittäjät yhdessä joulukuussa 2017 ja toukokuussa 2018. Lomakkeen täyttämiseen menee aikaa noin xx min.

Hankkeen nimi (Alasvetovalikko hankkeiden nimistä)

Mahdollinen osahankkeen nimi

Hankkeen yliopisto/korkeakoulu (tarkoitus saada korkeakoulukohtaista tietoa hankkeista)

Kieli

☐ **suomi**
☐ **ruotsi**
☐ **englanti**

Hankkeen vastuullinen johtaja:

Hankkeen vastuullisen johtajan sähköposti:

Hankkeen koordinaattori:

Hankkeen koordinaattorin sähköpostiosoite:

Hankkeen vastuukorkeakoulu:

Muut mukana olevat korkeakoulut:

Muut mukana olevat yhteisöt, kuten koulutuksen järjestäjät:

Omarahoitus:

Hankkeen aloituspäivä:

Hankkeen päättymispäivä:

Merkitse rasti, missä vaiheessa hanke etenee seuraavien väittämien suhteen

	Ei	Aloitettu	Valmis
Hankkeelle on nimetty johtaja ja hankkeen toimijat tietävät, kuka hanketta johtaa.			
Kunkin osallistuvan korkeakoulun ja toimijan osavastuu hankkeessa on sovittu.			
Kunkin osallistuvan korkeakoulun ja toimijan osavastuu tulosten soveltamisessa ja levittämisessä on sovittu.			
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeessa toimitaan ja miten yhteistyötä tehdään muiden korkeakoulujen kanssa.			
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeessa toimitaan ja miten yhteistyötä tehdään kuntien kanssa.			
Hankkeelle myönnetyt resurssit on jaettu hankkeessa olevien korkeakoulujen kesken.			
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja ja muita tuotoksia levitetään.			
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeen etenemistä seurataan ja arvioidaan ja millaisia kriteereitä tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa käytetään.			
Hankkeen tavoitteiden asettamisessa, suunnittelussa, toteuttamisessa ja hankkeen tuottaman muutoksen arvioinnissa hyödynnetään/on hyödynnetty tutkimusta.			
Hankkeen tavoitteiden asettamisessa, suunnittelussa, toteuttamisessa hyödynnetään kotimaisia ja kansainvälisiä hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja.			
Hankkeen tuloksia levitetään ja ne ovat muiden saatavilla			

Valitse alta parhaiten vastaava kohta/kohdat hankkeessa kehitettävästä opettajankoulutuksen toimintamallista/malleista (esimerkiksi opettajankoulutuksen valinnat, opettajan osaamisen malli, valintojen seurantamalli, digitaalinen oppiminen ja uudet oppimisympäristöt, kulttuurisen moninaisuuden, monikielisyyden sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden edistäminen, tasa-arvoinen ja sukupuolitietoinen kasvatus, opetus ja ohjaus, ohjatun harjoittelun kehittäminen, erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ja opiskelijoiden opetus ja ohjaus, moniammatillinen yhteistyö, johtamisen kehittäminen sekä asiantuntijaverkosto- ja työelämäyhteistyö, varhaiskasvatus, perusopetus, toinen aste, korkeakoulut)

Muu malli, mikä?
Kuvaile lyhyesti hankkeessa kehitettävä malli (avoin tekstikenttä)
Mahdollinen linkki toimintamallin/mallin www-sivuille

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Kohderyhmä/ryhmät:

☐ lastentarhanopettajat, peruskoulutus

☐ luokanopettajat, peruskoulutus

☐ aineenopettajat, peruskoulutus

☐ erityisopettajat, peruskoulutus

☐ opinto-ohjaajat, peruskoulutus

☐ ammatilliset opettajat, peruskoulutus

☐ johtaminen, peruskoulutus

☐ lastentarhanopettajat, perehdyttämis- ja täydennyskoulutus

☐ luokanopettajat, perehdyttämis- ja täydennyskoulutus

☐ aineenopettajat, perehdyttämis- ja täydennyskoulutus

☐ opinto-ohjaajat, perehdyttämis- ja täydennyskoulutus

☐ erityisopettajat, perehdyttämis- ja täydennyskoulutus

☐ ammatilliset opettajat, perehdyttämis- ja täydennyskoulutus

☐ johtaminen, perehdyttämis- ja täydennyskoulutus

Millä tavalla opettajankouluttajien/opettajien/opettaja-opiskelijoiden/ koulutuksen järjestäjien kanssa työskenneltiin? on työskennelty vastausajankohtaan mennessä.

☐ järjestämällä tapaamisia
☐ verkon välityksellä
☐ opettajankouluttajien/opettajien kanssa ei työskennelty

Muu mikä?

Kuvaile lyhyesti työskentelyä eri kohderyhmien kanssa.

Kuinka monen

_____ opettajaopiskelijan
_____ opettajan
_____ johtajan (rehtori, päiväkodin johtaja)
_____ koulutuksenjärjestäjän
_____ muun tahon (selite)
kanssa kaikkiaan työskenneltiin vuoden 2017 aikana

Mitä sähköisiä vuorovaikutuskanavia käytettiin (verkko-oppimisympäristö, sosiaalinen media, …): (tehdään valmiit vastausvaihtoehdot + vapaatekstikenttä)

Millä tavalla hankkeessa mukana olevia opettajankouluttajia tuettiin verkostoitumaan hankkeen sisällä:

Millä tavalla hankkeessa mukana olevia opettajankouluttajia tuettiin verkostoitumaan muiden kuin hankkeessa olevien opettajankouluttajien kanssa:

Kuinka moni opettajaopiskelija/ koulun opettaja on kohdannut koulutuksessa opittuja asioita/kehittämishankkeessa kehitettyjä toimintamalleja vuoden 2017 aikana:

Kirjoita lyhyesti hankkeen tavoitteet (avoin tekstilaatikko)

Arvioi missä määrin hankkeen tavoitteet on saavutettu (<u>merkitse rasti Ei tavoitteena, jos asia ei ollut hankkeessa tavoitteena</u>) vastausajankohtaan mennessä
Huom. Opettajankouluttaja = aineopettajan koulutuksessa tai ammattikorkeakoulussa korkeakoulussa toimiva tai muu harjoittelua ohjaava opettaja

Tavoitteet liittyen …	*Tavoitetta ei ole saavutettu*		*Tavoitteet on saavutettu*		*Ei tavoitteena*
Opettajankoulutuksen *rakenteiden* uudistaminen					
Pedagogisten opintojen uudistaminen					
Perus- perehdyttämis- ja täydennyskoulutuksen kokonaisuuden kehittäminen					
Tarvekartoituksiin ja tavoitteisiin perustuvien henkilöstön/opiskelijoiden kehittymissuunnitelmien/opintosuunnitelmien laatiminen					
Tarvekartoituksiin ja tavoitteisiin perustuvien oppilaitosten kehittämissuunnitelmien laatiminen					
Opiskelijavalintojen kehittäminen					
Opettajatarpeen ja opettajien osaamistarpeiden ennakointi					
Innostavan ja ajankohtaisen *koulutuksen kehittäminen*					
Opettajankoulutuksen ohjelmien/tutkintovatimusten/tutkintojen kehittäminen					
Kehitettyjen toimintamallien integroituminen osaksi opettajien perus- ja täydennyskoulutusta					
Opettajankoulutusta profiloivan teeman kehittäminen					
Opettajankoulutuksen oppimisympäristöjen kehittäminen					
Opettajankoulutuksen työtapojen kehittäminen					
Opiskelijoiden uutta luovan asiantuntijuuden kehittyminen					
Digitaalisten välineiden käytön kehittyminen					
Oppijalähtöisyys opettajankoulutuksessa					
Opettajankouluttajien ammatillisen osaamisen kehittyminen					

Opettajankouluttajien kansainvälisyysosaamisen kehittyminen					
Tutkimuslähtöisyys opettajankoulutuksessa					
Yhteistyön tiivistäminen (ainelaitos – OKL – harjoittelukoulut – kenttäkoulut – ammatillinen opettajankoulutus)					
Verkostoitumisen tukeminen					
Yhdessä tekemisen kulttuurin vahvistaminen					
Vertaistuen ja yhteistyön mallien kehittäminen					
Oppilaitosten *strateginen johtaminen*					
Valmiudet osallistua oppilaitoksen kehittämiseen					
Valmiudet osallistua yhteistyöhön oppilaitoksessa					
Valmiudet osallistua yhteistyöhön oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden kanssa (esim. vanhemmat)					
Tutkimukseen tukeutuminen tutkintovaatimusten kehittämisessä					
Tutkimukseen tukeutuminen opettajankoulutuksen oppimisympäristöjen kehittämisessä					
Opettajaopiskelijoiden/opettajien tutkimusosaamisen kehittyminen (tutkiva opettajuus) Opettaja/opettajaopiskelijoiden kansainvälistyminen					
Hankkeen johtaminen on tavoitteista					
Hankkeen johtaminen on vuorovaikutteista					
Hankkeen koordinointi auttaa edistämään hankkeen tavoitteita					

Vapaamuotoinen kommentti liittyen tavoitteiden saavuttamiseen:

Mitkä ovat olleet hankkeen keskeisiä työskentelytapoja

☐ tapaamiset
☐ workshopit
☐ opetuskokeilut
☐ muu mikä? _____

Millä tavalla hankkeessa on tukeuduttu tutkimukseen?:

Millä tavalla hankkeessa on tehty kv-yhteistyötä?

Arvio missä määrin hankkeessa on onnistuttu seuraavissa asioissa vastausajankohtaan mennessä (<u>merkitse rasti Ei tavoitteena, jos asia ei ollut hankkeessa tavoitteena</u>)

	Ei ole onnistuttu		*On onnistuttu erinomaisesti*		*Ei tavoitteena*
Opettajankouluttajat/opettajat olivat mukana asettamassa tavoitteita					

Opettajankouluttajat/opettajat ovat olleet mukana arvioimassa hankkeen etenemistä					
Opettajankouluttajat/opettajat osallistuivat hankkeeseen aktiivisesti					
Toimittiin aidoissa (autenttisissa) opettajankoulutustilanteissa					
Kohdehenkilöiden lähtötilanne otettiin huomioon					
Hankkeessa toimittiin tavoitteellisesti					
Hankkeessa toimittiin vuorovaikutteisesti					
On toimittu tutkimusperustaisesti					
Opiskelijoilla on ollut aktiivinen rooli hankkeessa					
Hankkeessa tehdään yhteistyötä kansallisten opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa					
Hankkeessa tehdään yhteistyötä kansainvälisten opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa					
Hankkeessa tehdään yhteistyötä muiden sidosryhmien, kuten kolmannen sektorin, yritysten ja muun työelämän kanssa.					
Hankkeessa tehdään yhteistyötä kotimaisten ja kansainvälisten vakiintuneiden asiantuntijaverkostojen kanssa.					
Toimijoita ohjattiin arvioimaan (reflektoimaan) omaa oppimista					
Tapaamiset ja työskentely rytmittyivät tarkoituksenmukaisesti					
Toimijat verkostoituivat yksikön sisällä					
Toimijat verkostoituivat ulkopuolisten asiantuntijoiden/opettajien kanssa					
Laaditut opettajankoulutuksen oppimateriaalit tukevat opiskelijoita/opettajia oppimaan tavoiteltavaa osaamista					
Opettajankouluttajat oppivat arviointimenetelmiä					
Opettajankouluttajat oppivat keinoja, joilla innostetaan opiskelijoita opiskelemaan (sitoutuminen)					
Opettajankouluttajat oppivat keinoja, jotka tukevat opiskelijoita oppimaan					
Opettajankouluttajat oppivat digitaalisten välineiden käytön tapoja					
Tuotettiin opettajankoulutuksen toimintamalleja ja kokeilujen tuloksia (esimerkiksi opettajankoulutuksen valinnat, digitaalinen oppiminen ja uudet oppimisympäristöt, kulttuurisen moninaisuuden)					
Tuotettiin malleja opettajankouluttajien ammatillisen osaamisen kehittämiseen					
Hankkeen tuloksia on aktiivisesti levitetty					

Millä tavalla hankkeen etenemistä on arvioitu (keskustelut, lomakekyselyt, observoinnit, …):

Opetus- ja kulttuuriministeriö

HUOM. Tämä tulee olemaan erillinen osa kysymyslomaketta, jonka linkin voi lähettää halutulle kohderyhmälle (tehdään kolmikielisenä FI-SV-EN)

Hankkeen toiminnan arviointi osallistuville opettajankouluttajille/ opettajille/ opettaja-opiskelijoille

Hankkeen nimi:

Missä määrin hankkeessa on onnistuttu seuraavissa asioissa

	Ei ole onnistuttu		*On onnistuttu*	
	1	*2*	*3*	*4*
Opettajankoulutuksen linjaukset ovat minulle tuttuja				
Olen tietoinen hankkeen tavoitteista				
Olen ollut mukana asettamassa tavoitteita				
Olen ollut mukana arvioimassa hankkeen etenemistä				
Olen osallistunut hankkeeseen aktiivisesti				
On toimittu aidoissa (autenttisissa) tilanteissa				
Lähtötilanne on otettu huomioon				
Hankkeessa on toimittu yhteisöllisesti				
Hankkeessa on toimittu vuorovaikutteisesti				
Hankkeessa on toimittu tutkimusperustaisesti				
Opiskelijat olivat aktiivisesti mukana hankkeessa				
Minua on ohjattu arvioimaan (reflektoimaan) omaa oppimista				
Tapaamiset ja työskentely ovat rytmittyneet tarkoituksenmukaisesti				
Olen verkostoitunut yksikön sisällä				
Olen verkostoitunut ulkopuolisten asiantuntijoiden/opettajien kanssa				
Laaditut opettajankoulutuksen oppimateriaalit tukevat minua oppimaan tavoiteltavaa osaamista				
Olen oppinut arviointimenetelmiä				
Olen oppinut keinoja, joilla innostetaan opiskelijoita opiskelemaan				
Olen oppinut keinoja, jotka tukevat opiskelijoita oppimaan				
Olen oppinut digitaalisten välineiden käytön taitoja				
Olen ollut mukana tuottamassa opettajankoulutuksen toimintamalleja ja kokeilujen tuloksia (esimerkiksi opettajankoulutuksen valinnat, digitaalinen oppiminen ja uudet oppimisympäristöt, kulttuurisen moninaisuuden)				
Olen ollut mukana tuottamassa malleja opettajankouluttajien ammatillisen osaamisen kehittämiseen				
Olen ottanut hankkeen toimintamalleja käyttöön				
Olen levittänyt kehitettyjä toimintamalleja				

Avoin kenttä: Muita kommentteja hankkeen onnistumiseen liittyen?